Lieta Nr.C33461016
Lietas arhīva Nr.C-1760-17/20

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Siguldā 2017.gada 8.maijā

Rīgas rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Aija Ilstere
ar tiesas sēdes sekretāri Ilzi Kļaviņu
piedaloties prasītājas AS „DNB banka", kuras vārdā uz pilnvaras pamata rīkojas SIA „Impero Lex", pilnvarotajam pārstāvim /pers. C/, atbildētājam un atbildētājas /pers. D/ pilnvarotajam pārstāvim /pers. E/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu AS „DNB banka" prasībā pret /pers. D/ un /pers. E/ par parāda piedziņu, un

konstatēja

2016.gada 1.martā tiesā saņemts AS „DNB banka" (turpmāk – prasītāja) prasības pieteikums pret /pers. D/ (turpmāk – atbildētāja) un /pers. E/ (turpmāk – atbildētājs) par parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar 2007.gada 10.janvāra Kredīta līgumu Nr.222/7H37 (turpmāk - Kredīta līgums) atbildētājai /pers. D/ AS „DnB NORD Banka" (pēc nosaukuma maiņas - AS DNB banka), izsniegts kredīts 50 000 *euro* apmērā, ar darbības termiņu līdz 2032.gada 9.janvārim, ar procentu likmi eiro 3 mēnešu EURIBOR + papildus likme 1,3% gadā.

2007.gada 22.janvārī noslēgti Grozījumi Nr.1 Kredīta līgumā.

Ar 2007.gada 5.septembra Grozījumiem Nr.2 Kredīta līgumā procentu papildus likme mainīta uz 0,9% gadā.

Kopējā atbildētājai izsniegtā summa ir 50 000 *euro*.

Kredīta izsniegšanu atbildētājai pierāda 2007.gada 6.februāra maksājuma uzdevums kredīta pārskaitījumam 50 000 *euro* apmērā.

No Kredīta līguma izrietošo saistību izpilde tiek nodrošināta ar:

1) hipotēku uz atbildētājai un atbildētājam /pers. E/ piederošo nekustamo īpašumu – zemes gabalu ar kopējo platību 2000 m^2, kas atrodas Kalnciema ceļā 102F, Jelgavā, kadastra Nr./kadastra numurs/, par ko starp prasītāju, atbildētāju un atbildētāju /pers. E/ 2007.gada 10.janvārī noslēgts Ķīlas līgums Nr.222/7H37-1;

2) hipotēku uz atbildētājai piederošo nekustamo īpašumu - dzīvokļa īpašumu Nr.5, kas atrodas /adrese/, kadastra Nr./kadastra numurs/, par ko starp prasītāju un atbildētāju 2007.gada 10.janvārī noslēgts Ķīlas līgums Nr.222/7H37-2;

3) hipotēku uz atbildētājai piederošām 1160/23093 domājamām daļām no zemes gabala, kas atrodas /adrese/, kadastra Nr./kadastra numurs/, par ko starp prasītāju un atbildētāju 2007.gada 22 janvārī noslēgts Ķīlas līgums Nr.222/7H37-3.

No Kredīta līguma izrietošo saistību izpilde tiek nodrošināta ar Galvojuma līgumu Nr.222/7H37-3, kas 2007.gada 10.janvārī noslēgts starp prasītāju un atbildētāju /pers. E/ (turpmāk - Galvinieks). Galvojuma līguma 3.punkts nosaka, ka Galvinieks uzņemas no Galvenā līguma izrietošās maksājumu saistības kā pats parādnieks un atsakās no tiesībām prasīt, lai Banka ar piedziņu vispirms vēršas pie parādnieka.

Saskaņā ar Kredīta līguma II daļas noteikumu 10.1.punktu, ja kredītņēmējs neveic maksājumus saskaņā ar grafiku, kā arī sākot ar desmito dienu no Bankas vienpusējas atkāpšanās no līguma, kredītņēmējs maksā Bankai līgumsodu 0,3% dienā no nesamaksātās summas.

Atbildētāja kavē pamatsummas maksājumus no 2013.gada 10.maija un procentu maksājumus no 2013.gada 10.aprīļa, līdz ar to uz 2015.gada 4.jūniju līgumsods 0,3% apmērā ir 216,04 *euro*. Nesamaksātais līgumsods aprēķināts par laika periodu no 2013.gada 10.decembra līdz 2014.gada 10.aprīlim.

Kredīta līguma II daļas 10.4.punktu prasītāja nepiemēro un līgumsodu 10% apmērā piedzīt nelūdz.

Puses vienojušās par procentu likmes apmēru Kredīta līguma I daļas 3.punktā, kā arī šī punkta grozījumos. Saskaņā ar Kredīta līguma I daļas 3.punktu, tā grozījumiem un Kredīta līguma II daļas 4.1.punktu, atbildētājai bija jāveic pamatsummas un procentu maksājumi saskaņā ar grafiku. Atbildētāja kavē procentu samaksu no 2013.gada 10.aprīļa, līdz ar to uz 2015.gada 4.jūniju kavētie līgumiskie procenti ir 187,67 *euro*. Nesamaksātie līgumiskie procenti aprēķināti par laika periodu no 2013.gada 10.marta līdz 2013.gada 9.augustam.

Saskaņā ar Kredīta līguma II daļas 10.5.punkta 2.apakšpunktu, Banka var vienpusēji atkāpties no līguma un prasīt no kredītņēmēja pilnīgu līguma saistību pirmstermiņa izpildi, ja kredītņēmējs ilgāk kā 30 dienas neveic vai neveic pilnā apmērā maksājumus saskaņā ar grafiku. Atbildētāja kavē pamatsummas maksājumus no 2013.gada 10.maija un procentu maksājumus no 2013.gada 10.aprīļa.

Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Kredīta līguma II daļas 10.5.punkta 2.apakšpunktu, prasītāja vienpusēji atkāpusies no Kredīta līguma ar 2015.gada 4.jūniju un saskaņā ar Kredīta līguma II daļas 10.6.punktu pieprasīja kredīta atmaksu un citu Kredīta līgumā noteikto saistību izpildi. Parāds uz 2015.gada 4.jūniju ir 41 217,55 *euro,* ko veido: kredīta pamatsummas parāds 40 813,84 *euro*, kredīta procentu parāds 187,67 *euro* un līgumsods 216,04 *euro*.

2013.gada 21.augustā atbildētājai nosūtīts Brīdinājums Nr.CA 6.1-1/210, ar kuru atgādināts par no Kredīta līguma izrietošo saistību eksistenci un apmēru.

2015.gada 4.jūnijā atbildētājai un Galviniekam nosūtītas ierakstītas vēstules - pirmstiesas brīdinājums Nr.23-PK/15 par parāda saistībām un nolikts termiņš parāda samaksai - 2015.gada 4.jūlijs. Sūtītie brīdinājumi nav saņemti atpakaļ kā neizsniegti.

Pēc brīdinājumu nosūtīšanas puses nav vienojušās par strīda atrisināšanu ārpus tiesas. Prasītāja norāda, ka no savas puses brīdinājusi atbildētājus un devusi iespēju vienoties līdz tiesai, kas nav izmantota, līdz ar to prasītāja nepiekrīt mediācijas izmantošanai tiesas procesa laikā.

Tā kā pēc pirmstiesas brīdinājuma nosūtīšanas dienas ir saņemti maksājumi 600 *euro* apmērā, kas ieskaitīti pamatsummas parāda daļējai dzēšanai,

atbildētājas parāds samazinājies līdz 40 617,55 *euro*, ko veido: kredīta pamatsummas parāds 40 213,84 *euro*, kredīta procentu parāds 187,67 *euro* un līgumsods 216,04 *euro*.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013. gada 30.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-644/2013 motīvu daļā norādīts: „Tāpēc Senāts atzīst, ka Cēsu rajona tiesas spriedums ir grozāms un nosakāms, ka AS „PrivatBank" par laika posmu no 2009.gada 29.maija līdz sprieduma izpildei ir tiesības saņemt likumiskos sešus procentus gadā no pamatsummas Ls 280,32". Ņemot vērā minēto, prasītāja lūdz noteikt tiesības saņemt likumiskos procentus no 2015.gada 5.jūnija līdz sprieduma izpildei.

Saskaņā ar Kredīta līguma II daļas 12.2.punktu, strīdu pēc prasītājas izvēles iespējams izšķirt Latvijas Republikas tiesu iestādēs.

Pamatojoties uz Civillikuma 1., 5., 1278., 1280., 1286., 1309., 1319., 1587., 1651.pantu, 1652.panta 3.punktu, 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1754., 1755., 1756., 1757., 1764., 1765., 1934., 1943.pantu un 1946.panta pirmo daļu, lūdz tiesu:

1) piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai no 2007.gada 10.janvāra Kredīta līguma Nr.222/7H37 izrietošo parādu 40 617,55 *euro* apmērā, ko veido pamatsumma 40 213,84 *euro*, līgumiskie procenti par aizdevuma lietošanu 187,67 *euro* un līgumsods 216,04 *euro*, kā arī visus tiesas izdevumus, tai skaitā samaksāto valsts nodevu 1396,85 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,83 *euro*;

2) piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētājas /pers. D/ piedzīt no atbildētāja /pers. E/ naudas līdzekļus, kādi nepieciešami pilnīgai parāda un tiesas izdevumu dzēšanai;

3) noteikt prasītājai tiesības saņemt no 2015.gada 5.jūnija no atbildētājas /pers. D/ bet piedziņas neiespējamības gadījuma – no atbildētāja /pers. E/ likumiskos procentus - 6% gadā no nesamaksātās pamatsummas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

2016.gada 7.martā saskaņā ar Civilprocesa likuma 148.pantu atbildētājiem uz viņu deklarēto dzīvesvietas adresi /dzīvesvieta/(lietas 70. - 71.lapa) nosūtīts prasības pieteikuma noraksts, nosakot termiņu rakstveida paskaidrojumu iesniegšanai līdz 2016.gada 7.aprīlim (lietas 72.lapa).

2016.gada 20.aprīlī tiesā saņemts atbildētāju paskaidrojums (lietas 74. – 78.lapa), kurā norādīts, ka prasītājas iesniegto prasību neatzīst pilnīgi un lūdz to noraidīt.

Norāda, ka aizņēmējs ir uzskatāms par patērētāju „Patērētāju tiesību aizsardzības likuma" (turpmāk - PTAL) 1.panta 3.punkta izpratnē, savukārt Aizdevējs ir atzīstama par pakalpojuma sniedzēju atbilstoši PTAL 1.panta 4.punktam, līdz ar to Līguma noteikumiem ir jāatbilst PTAL prasībām.

2007.gada 10.janvārī bez iepriekšējas apspriešanas starp prasītāju un atbildētāju parakstīts Kredīta līgums Nr.222/7H37, saskaņā ar kuru prasītāja izsniedza atbildētājai aizdevumu 50 000 *euro* apmērā.

Aizdevuma summas apmēru noteica prasītāja, pamatojoties uz bankas analītiķu veiktajiem aprēķiniem. Prasītāja vienpusēji noteica gada procentu likmi, kas tiek veidota no eiro 3 mēnešu EURIOR, pieskaitot nemainīgo procentu likmi 1,3 % gadā un līgumsodu 0,3 % dienā kredītam Nr. 222/7H37, kas atbildētājiem nav pieņemami. Kā redzams, prasības pieteikumam nav pievienots nesamaksāto procentu detalizēts aprēķins.

Papildus šim līgumam ar viltu panākts, lai atbildētāja paraksta Ķīlas līgumu Nr.222/7H37-2 un Nr.222/7H37-3, kas papildus Ķīlas līgumam Nr.222/7H37-1 ieķīlā citu atbildētājai piederošu īpašumu par labu prasītājai un tādējādi nepamatoti apgrūtina šo īpašumu ar papildus hipotēku, kas apgrūtina tā pārdošanu un nesamērīgi sadārdzina tā vērtību.

Slēdzot līgumu, netika apspriesti līguma noteikumi, tika parakstīts bankas piedāvāts standarta līgums, līdz ar to tika pārkāpta arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešā daļa, kas nosaka, ka līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam.

Saskaņā ar PTAL 3.panta 2.punkta noteikumiem patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi. Saskaņā ar PTAL 6.panta pirmo daļu ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem. Tātad atbilstoši PTAL 6.panta pirmās daļas noteikumiem aizdevējs nedrīkst iekļaut netaisnīgus līguma noteikumus patērētājiem piedāvātajos līgumos un līgumu projektos.

Lai arī līgumu patērētājs ir parakstījis, tomēr PTAL ir paredzēti izņēmumi no vispārējiem līgumu slēgšanas noteikumiem. Lai konstatētu, vai attiecīgais līguma noteikums ir apspriests, jāņem vērā PTAL 6.panta piektajā un septītajā daļā paredzētais. Saskaņā ar PTAL 6.panta piektajā daļā noteikto līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus. Vistipiskākais šāda gadījuma piemērs ir tipveida jeb standartlīgums. Šāds viedoklis ir pamatots arī tiesību doktrīnā: „standartlīgumi *per se* tiek uzskatīti par neapspriežamiem, tāpēc standartnoteikumu piemērošanas gadījumā faktiski nav nekādas juridiskas iespējas izvairīties no netaisnīgu līgumu direktīvas piemērošanas. Pat skaidri izteikts patērētāja apliecinājums, ka viņš ir iepazīstināts ar līguma standartnoteikumiem un vienojies par tiem neizslēdz direktīvas piemērošanu" (Zadraks G. „Direktīvas 93/13/EEK par netaisnīgiem noteikumiem patērētāju līgumos nepieciešamā reforma". „Likums un Tiesības", 2005. Nr.4, 103.lpp.). Patērētāju tiesību doktrīnā ir arī atzīts, ka „nevar runāt par individuāli apspriestiem noteikumiem, ja patērētājam izvēlei tika piedāvāti divi vai vairāki iepriekš noformulēti varianti. Ja ir dotas vairākas iespējas un patērētājs var izvēlēties vienu no tām, tas nozīmē, ka noteikumu nevar uzskatīt par apspriestu. Patērētājam ir jābūt iespējai piedāvāt savus noteikumus, kas komersantam ir jāizvērtē. Ja apspriešana ir tīri formāla, tad to nedrīkstētu pieņemt kā apspriešanu šajā izpratnē." (Zadraks G., „Direktīvas 93/13/EEK par netaisnīgiem noteikumiem patērētāju līgumos nepieciešamā reforma". „Likums un Tiesības", 2005. Nr.4, 104.lpp.).

PTAL 6.panta septītā daļa nosaka, ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt". PTAC norāda, ka par apspriestiem līguma noteikumiem uzskatāmi līguma noteikumi, par kuriem līgumslēdzēji, savstarpēji tos apspriežot (savstarpēji apmainoties viedokļiem), ir vienojušies. Līdz ar to parakstīts līgums pats par sevi nav pietiekams pierādījums tam, ka līgumslēdzēji ir savstarpēji apsprieduši katru līguma noteikumu atsevišķi (Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta spriedums lietā Nr.C30519003 motīvu daļas 14.punkts).

Līguma parakstīšana nav pietiekams pierādījums Līguma noteikumu apspriešanas fakta konstatēšanai, vēršot uzmanību uz to, ka saskaņā ar PTAL 6.panta septītās daļas noteikumiem līguma noteikumu apspriešanas fakta pierādīšana ir pakalpojuma sniedzēja pienākums.

Civiltiesību doktrīnā valda uzskats, ka „domājams, ka Latvijā, vadoties no labiem tikumiem, pārāk lielu līgumsodu varētu atzīt par netaisnu" (K.Torgāns: Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.) R: Mans īpašums, 2000, 225.lpp.). Tāpat arī, vērtējot līgumsoda proporcionalitāti, jāvadās no samērīguma kritērija, kas izriet no labas ticības principa, ievērojot, ka „pie samērīguma noteikšanas jāņem vērā visas kreditora intereses un parādnieka spējas" (K.Torgāns: Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.) R.: Mans īpašums, 2000, 225.lpp.). Turklāt, ņemot vēra civiltiesībās pastāvošo labas ticības principu, līgumsods nevar tikt izmantots iedzīvošanās nolūkā, lai „pelnītu" uz patērētāja rēķina.

Līgumsoda apmērs ir atkarīgs no abu līgumslēdzēju brīvas gribas. Ņemot vērā, ka Līguma noteikumi ar kredīta ņēmēju netika apspriesti, tad nav pamata uzskatīt, ka tik liela līgumsoda iekļaušanai Līgumā aizņēmējs bija izteicis savu brīvo gribu.

Arī tiesību zinātnē teikts, ka „nereti līgumsoda apmērs izrādās tāds, kas ekonomiski iznīcina parādnieku. Runa ir par procentos par katru nokavējuma dienu noteiktu līgumsodu." (Torgāns K., Raksts Līgumsoda modernizācijas ceļi. Grām. Saistību izpildes juridiskais nodrošinājums. Latvijas Universitātes Zinātniskie raksti. Rīga, Latvijas Universitāte. 1999.gads, 66.lpp).

Parakstot līgumu, atbildētāja rēķinājusies, ka ekonomiskā situācija valstī ir stabila, ka atbildētājas ienākumi ir stabili un nav veikusi nevienu darbību,

lai pasliktinātu savu ekonomisko situāciju.

Nav ne mazāko šaubu, ka atbildētāja to nevarēja paredzēt un novērst, bet gan Finanšu un kapitāla tirgus komisija, gan Latvijas Banka, gan Ministru kabinets, gan arī banka kopā vai atsevišķi varēja šo procesu ietekmēt un paredzēt iespējamās sekas, bet to nedarīja.

Ņemot vērā, ka atbildētājas ikmēneša ienākumi ir samazinājušies ekonomiskās krīzes apstākļos, kad Latvijas valdība ir pieņēmusi lēmumus, līdz minimumam samazinot atbildētājas ikmēneša ienākumu apmēru, ar kuriem viņai bija tiesības rēķināties. Tā, piemēram, lēmumi, kas vērsti uz valsts sektorā strādājošo personu darba algu samazināšanu; sociālo pabalstu samazināšanu; darba vietu samazināšanu; nodokļu likmju paaugstināšana un jaunu nodokļu ieviešana, kā arī citi lēmumi, kuru rezultātā iedzīvotāju maksātspēja ir samazinājusies. Situācija Latvijā robežojas ar ārkārtas situāciju, kad cilvēkiem nepamatoti tiek atņemti viņu ienākumi, lai glābtu Latvijas kopējo ekonomiku. Atbildētāja cietusi no valdības pieņemtajiem lēmumiem, kā rezultātā nav spējīga savlaicīgi un noteiktajos apmēros pildīt saistības, kuras par pilnīgi izpildāmām tika novērtētas brīdī, kad tika parakstīts Aizdevuma līgums. Pie šādiem apstākļiem, kad atbildētāja godprātīgi savu iespēju robežās pildīja savas saistības, taču šobrīd, kad tiesa lemj par piedziņu par labu prasītājai, atbildētājai ir atņemti plānotie ienākumi, uzskata, ka ir pamats atbrīvot viņu no nelabvēlīgām nokavējuma sekām saskaņā ar Civillikuma 1657.pantu.

Nepiekrīt parāda summas 50 000 *euro* apmēram. Atbildētāja ir veikusi maksājumus, kas, neievērojot viņas norādījumus, ieskaitīt to pamatsummas segšanai, tika ieskaitīti soda procentu segšanai, tāpēc lūdz izprasīt prasītājai iesniegt precīzu izrakstu par atbildētājas veiktajiem maksājumiem un samazināt parāda pamatsummu atbilstoši veiktajiem maksājumiem.

Atbildētāja ir apspriedusi ar prasītājas pārstāvjiem iespējamo maksājuma apmēra samazinājumu, bet pozitīvu atbildi nav saņēmusi. Prasītāja ir strikti palikusi pie sava un ikmēneša maksājuma samazinājumu nav piedāvājusi un apgalvojusi, ka mazāks ikmēneša maksājums prasītāju neinteresē. Atbildētāja paskaidrojusi prasītājai, ka Latvijas valsts kā trešā persona ar sekojošām tās darbībām - likumdošanas izmaiņu un Latvijas Republikas valdības pieņemto lēmumu un veikto Ministru Kabineta noteikumu izmaiņu rezultātā, un tam strauji sekojošās lejupslīdes sekas Latvijas Republikas finanšu, ekonomikas un sociālajā sistēmā šobrīd ir radījušas situāciju, kad neatkarīgi no atbildētājas gribas ir kardināli un strauji izmainījušies gan finanšu, gan ekonomiskie, gan sociālie, gan faktiskie apstākļi, kuri ir izgājuši ārpus viņas objektīvās kontroles iespējām un kurus viņa nevarēju paredzēt brīdī, kad līgums tika parakstīts - 2007.gada 10.janvārī.

Iepriekš jau vērsusies pie prasītājas ar lūgumu rast risinājumu situācijai, kad neparedzētu ārējo apstākļu ietekmē problēmas ar kredītu atmaksu radušās saistībā ar pieprasījuma samazināšanos un iespējām piesaistīt savai uzņēmējdarbībai nepieciešamos resursus, kas attiecīgi negatīvi ietekmē viņas ienākumus, līdz ar to rodoties problēmām ar maksātspēju. Šī brīža esošie apstākļi ar atbildētājas kā līdzēja veselo saprātu bija neparedzami un līguma slēgšanas brīdī nenovēršami. Tātad attiecīgi -ja šobrīd Latvijas Republikā esošie apstākļi būtu pastāvējuši brīdī, kad atbildētāja kā kredītņēmējs līgumu parakstīja, tad atbildētāja kā līdzējs darbojoties kā rūpīgs, čakls un gādīgs saimnieks (reasonable persons (angļu vai.) -saprātīgas personas) līgumu nebūtu parakstījusi vispār vai būtu to parakstījusi uz citiem noteikumiem, apzinoties savu pienākumu apsolīto attiecīgi izpildīt (Civillikuma 1587.pants).

Apstākļu izmaiņas ir fundamentālas, jo faktiski tiek sagrauts noslēgtā līguma mērķis - izmainot līdzēju saistību līdzsvaru un ekonomiskās ekvivalences pamatu, lai katrs līdzējs apmierinātu savu mantisko interesi. No atbildētājas neatkarīgu notikumu dēļ, tiek atņemta iespēja sasniegt līguma mērķi, t.i., ekonomisko labumu, kādu atbildētāja kā līdzējs plānoja brīdī, kad līgumu parakstīja.

Atbildētāja vairākkārtīgi vērsusies pie prasītājas mutvārdos telefonsarunās un klātienē pārrunās ar prasītājas pārstāvjiem ar lūgumu rast saprātīgu pušu interesēm atbilstošu risinājumu, tostarp, veikt līguma noteikumu grozījumus (adaptāciju) atbilstoši jaunajai faktiskajai, ekonomiskajai un sociālajai situācijai, jo atbildētājas pamatmērķis ir veikt darbības nolūkā saglabāt līguma spēkā esamību, tāpēc aicinājusi darīt visu iespējamo un rīkoties pēc labas ticības, lai veiktu atbilstošas izmaiņas Kredīta līgumā Nr.222/7H37 - radīt taisnīgas un jaunajiem apstākļiem atbilstošas jaunas saistības, mainīt saistību izpildes kārtību, termiņus un tml., ar vienlīdzīgiem līguma nosacījumiem, bet cenšoties saglabāt līgumu spēkā. Tāpat aicinājusi prasītāju nopietni ņemt vērā, ka šie līguma grozījumi nekādā gadījumā nedrīkstētu uzlikt atbildētājai kā līdzējam vēl lielākas līgumsaistības un pasliktināt atbildētājas kā kredītņēmēja stāvokli.

Diemžēl līdz šim brīdim veiktās savstarpējas pārrunas nav novedušas pie pozitīva rezultāta.

Pamatojoties uz minēto, konstatējams, ka notikusi sevišķa apstākļu izmaiņa, tāpēc līdzējiem ir pienākums veikt līguma noteikumu grozījumus (adaptāciju) atbilstoši jaunajai faktiskajai, ekonomiskajai un sociālajai situācijai, jo atbildētājas pamatmērķis ir veikt darbības nolūkā saglabāt līguma spēkā esamību, tāpēc aicina prasītāju darīt visu iespējamo un rīkoties pēc labas ticības, lai veiktu atbilstošas izmaiņas Kredīta līguma Nr.222/7H37 - radīt taisnīgas un jaunajiem apstākļiem atbilstošas jaunas saistības, mainīt saistību izpildes kārtību, termiņus un tml, ar vienlīdzīgiem līguma nosacījumiem, bet cenšoties saglabāt līgumu spēkā. Tāpat aicina prasītāju nopietni ņemt vērā, ka šie līguma grozījumi nekādā gadījumā nedrīkstētu uzlikt līdzējiem vēl lielākas līgumsaistības un pasliktināt atbildētājas kā kredītņēmējas stāvokli.

Atbildētāja apliecina savu labo gribu un viņai ir svarīgi, lai pušu savstarpējā sadarbība veiksmīgi turpinātos, tādēļ atbildētāja ir gatava veikt jebkuras konstruktīvas sarunas par lietas būtību, kas palīdzētu atrisināt Kredīta līguma Nr.222/7H37 saistību izpildi un izvērtēt prasītājas konstruktīvos priekšlikumus, argumentus un ierosinājumus.

Uzskata, ka prasītāja kā pakalpojuma sniedzējs ir pārkāpusi atbildētājas patērētāju tiesības, pārkāpjot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.. 5., 6. un 8. pantā noteiktās prasības.

Lūdz tiesu izvērtēt, pieņemt lēmumu uzlikt par pienākumu prasītajai novērst trūkumus šajos līgumos un atzīt par spēkā neesošiem līgumu punktus, kas neatbilst Patērētāju tiesību aizsardzības likuma prasībām.

Uzskata, ka prasība ir noraidāma un atbildētājiem nav jāsedz tiesāšanās izdevumi, jo tiesvedība nenotiek atbildētāju vainas dēļ. Lūdz tiesu prasību noraidīt pilnīgi.

Ņemot vērā minēto un balstoties uz Civillikuma 1440., 1506., 1509., 1656., 1657., 1776., 2284.pantu un Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3., 4., 5., 6., 8.pantu, lūdz tiesu prasību par parāda piedziņu noraidīt. Pasludināt Ķīlas līgumu Nr.222/7H37-2 un Ķīlas līgumu Nr. 222/7H37-3 par spēkā neesošu kā netaisnīgu un kā papildus apgrūtinājumu atbildētāja īpašumam, tādējādi faktiski liedzot atbildētājiem iespēju atdalīt likvīdos aktīvus no nelikvīdajiem, un pārkāpjot atbildētāja tiesības uz mājokli.

2016.gada 16.septembrī saskaņā ar Rīgas rajona tiesas priekšsēdētājas 2016.gada 16.septembra Rīkojumu Nr.1-23/20 par slodzes izlīdzināšanu civillieta nosūtīta izskatīšanai uz Rīgas rajona tiesu Siguldā (lietas 80.lapa).

Tiesas sēdē prasītājas pārstāvis /pers. C/ prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un papildus paskaidroja, ka tā kā atbildētāja nav pildījusi savus pienākumus, prasītāja vērsusies ar pretenziju pret atbildētājiem, dodot termiņu saistību izpildei. Saistības nav izpildītas. Pēc līguma atkāpšanās līgumiskie procenti un līgumsods nav rēķināti. Līgumisko procentu parāds tiek prasīts par laika periodu no 2013.gada 10.marta līdz 2013.gada 9.augustam, līgumsods aprēķināts par periodu no 2013.gada 10.decembra līdz 2014.gada 10.aprīlim, atkāpšanās no līguma notikusi 2015.gada 4.jūnijā. Lūdz prasību apmierināt.

Tiesas sēdē atbildētājs un atbildētājas /pers. D/ pilnvarotais pārstāvis /pers. E/ prasību neatzina un paskaidroja, ka aizdevuma līguma nosacījumi pirms līguma parakstīšanas netika apspriesti un īpašumi apgrūtināti ar papildus ķīlas līgumiem. Tika veikts īpašuma novērtējums un aizdevuma summa bija tikai 30% no īpašuma vērtības, bet neskatoties uz to, slēgts vēl viens ķīlas līgums un galvojuma līgums, bet tieši bankai bija jāuzņemas risks, kā jebkurā biznesā. Ņemot vērā bankas resursus un finanšu speciālistus, banka varēja paredzēt turpmākos notikumus. Norāda, ka tieši pakalpojuma

sniedzējam ir pienākums pierādīt līguma apspriešanas faktu. Atzīst prasībā norādītās summas, bet nevar samaksāt līgumā atrunāto ikmēneša summu 250 *euro* apmērā. Ir gatavi maksāt līdz 100 *euro* mēnesī. Nav pretenziju pret līgumsoda un procentu summām. Vēlas konstruktīvu risinājumu un sadarbības turpināšanu, abpusēji vienojoties. Lūdz prasību noraidīt.

Motīvu daļa

Noklausījusies procesa dalībnieku paskaidrojumus tiesas sēdē un pārbaudījusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.pantu, tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota ar tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Civillikuma 1401.pants noteic, ka saistību tiesības ir tādas tiesības, uz kuru pamata vienai personai – parādniekam – jāizdara par labu otrai – kreditoram – zināma darbība, kam ir mantiska vērtība.

Civillikuma 1511.pants noteic, ka līgums plašākā nozīmē ir ikkatra vairāku personu savstarpēja vienošanās par kādu tiesisku attiecību nodibināšanu, pārgrozīšanu vai izbeigšanu. Līgums šaurākā, šeit pieņemtā nozīmē ir vairāku personu savstarpējs ar vienošanos pamatots gribas izteikums, kura mērķis ir nodibināt saistību tiesību (1401.p.).

Saskaņā ar Civillikuma 1934.pantu ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Lietā nav strīda par to, ka 2007.gada 10.janvārī starp AS DnB NORD Banka kā banku un atbildētāju /pers. D/ kā kredītņēmēju noslēgts Kredīta līgums Nr.222/7H37, saskaņā ar kuru banka izsniegusi, bet kredītņēmēja saņēmusi kredītu 50 000 *euro*, ar kredīta mērķi - nekustamā īpašuma, kas atrodas /adrese/, iegādei (lietas 10. - 14.lapa).

Līguma 13.9.punktā līdzēji apliecinājuši, ka ir iepazinušies ar visiem Līguma noteikumiem, savstarpēji apsprieduši šos noteikumus, pilnībā saprot to nozīmi, piekrīt tiem un apņemas tos izpildīt.

2007.gada 22.janvārī puses parakstījušas Grozījumus Nr.1 pie 2007.gada 10.janvāra Kredīta līguma Nr.222/7H37 (lietas 15.lapa).

Ar 2007.gada 5.septembra Grozījumiem Nr.2 pie 2007.gada 10.janvāra Kredīta līguma Nr.222/7H37 mainīta procentu papildus likme (lietas 16.lapa).

Tiesa atzīst, ka ar lietas materiāliem pievienoto 2007.gada 6.feruāra maksājuma uzdevumu kredīta pārskaitījumam prasītāja pierādījusi kredīta 50 000 *euro* izsniegšanu atbildētājai (lietas 21.lapa).

No Kredīta līguma I daļas 5. un 8.punkta redzams, ka kredīta atmaksas sākuma datums ir 2007.gada 10.aprīlis, bet kredīta atmaksas beigu datums ir 2032.gada 9.janvāris.

Saskaņā ar Kredīta līguma II daļas 4.1.punktu kredītņēmējs atmaksā Bankai kredītu un samaksā procentus saskaņā ar Kredīta atmaksas un Procentu samaksas grafiku, ko Banka sastāda, atbilstoši Līguma I daļas noteikumiem.

2007.gada 10.janvārī starp prasītāju un atbildētājiem /pers. D/ un /pers. E/ noslēgts Ķīlas līgums Nr.222/7H37-1, ar kuru par labu prasītājai ieķīlāts nekustamais īpašums – zemes gabals ar kopējo platību 2000 m^2, kas atrodas Kalnciema ceļš 102 F, Jelgavā. Līguma 15.punktā līdzēji apliecinājuši, ka ir iepazinušies ar visiem Līguma noteikumiem, savstarpēji apsprieduši šos noteikumus, pilnībā saprot to nozīmi, piekrīt tiem un apņemas tos izpildīt (lietas 17.lapa).

2007.gada 10.janvārī starp prasītāju un atbildētāju /pers. D/ noslēgts Ķīlas līgums Nr.222/7H37-2, ar kuru par labu prasītājai ieķīlāts nekustamais īpašums – dzīvokļa īpašums Nr.5, kas atrodas /adrese/, Mārupes pagastā, Rīgas rajonā. Līguma 15.punktā līdzēji apliecinājuši, ka ir iepazinušies ar visiem Līguma noteikumiem, savstarpēji apsprieduši šos noteikumus, pilnībā saprot to nozīmi, piekrīt tiem un apņemas tos izpildīt (lietas 18.lapa).

2007.gada 22.janvārī starp prasītāju un atbildētāju /pers. D/ noslēgts Ķīlas līgums Nr.222/7H37-3, ar kuru par labu prasītājai ieķīlātas 1160/23093 domājamās daļas no nekustamā īpašuma – zemes gabala, kas atrodas /adrese/, Mārupes pagastā, Rīgas rajonā. Līguma 15.punktā līdzēji apliecinājuši, ka ir iepazinušies ar visiem Līguma noteikumiem, savstarpēji apsprieduši šos noteikumus, pilnībā saprot to nozīmi, piekrīt tiem un apņemas tos izpildīt (lietas 19.lapa).

No visu noslēgto Ķīlas līgumu 1.punkta izriet, ka nekustamie īpašumi ieķīlāti visu ķīlas ņēmēja prasījumu nodrošināšanai, kas izriet no ķīlas ņēmēja kā Bankas un ķīlas devēja kā kredītņēmēja starpā 2007.gada 10.janvārī noslēgtā Kredīta līguma Nr.222/7H37 un visiem tā grozījumiem, t.sk., kredīta summas 50 000 *euro* apmērā.

2007.gada 10.janvārī starp prasītāju un atbildētāju /pers. E/ kā galvinieku noslēgts Galvojuma līgums Nr.222/7H37-3 (lietas 20.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1589.pantu vienpusēja atkāpšanās no līguma pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Kredīta līguma II daļas 10.5.punktā noteikts, ka banka var vienpusēji atkāpties no līguma un prasīt no kredītņēmēja pilnīgu Līguma saistību pirmstermiņa izpildi, ja kredītņēmējs ilgāk kā 30 (trīsdesmit) dienas neveic vai neveic pilnā apmērā maksājumus saskaņā ar grafiku.

No prasības pieteikuma izriet, ka atbildētāja kavējusi pamatsummas maksājumus no 2013.gada 10.maija.

2013.gada 21.augustā prasītāja nosūtījusi atbildētājai brīdinājumu par to, ka saistības, kas izriet no 2007.gada 10.janvārī noslēgtā līguma, tiek kavētas 133 dienas un parāds ir 1221,04 *euro*. Saistību izpildei noteikts termiņš līdz 2013.gada 4.septembrim, kā arī atbildētāja brīdināta par sekām, kādas iestāsies, ja saistības netiks izpildītas (lietas 57.lapa).

2015.gada 4.jūnijā prasītājas pilnvarotā pārstāve SIA „Impero Lex" atbildētājiem nosūtījusi pirmstiesas brīdinājumu, norādot, ka, pamatojoties uz noslēgtā Kredīta līguma II daļas 10.5.punkta 2.apakšpunktu, Banka vienpusēji atkāpjas no Kredīta līguma ar 2015.gada 4.jūniju un pieprasa līdz 2015.gada 4.jūlijam atmaksāt visas Kredīta līgumā noteiktās maksājumu saistības 41 217,55 *euro* apmērā, vienlaicīgi brīdinot par sekām, ja saistības netiks izpildītas (lietas 58.lapa).

No lietas materiāliem izriet, ka atbildētāji pirmstiesas brīdinājumu ir saņēmuši, jo ir saņemts maksājums 600 *euro* apmērā.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma $8.^1$panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka kredīta devējam nav tiesību pieprasīt patērētājam, kas nav pieļāvis būtisku līguma pārkāpumu, izsniegta kredīta pirmstermiņa atmaksu. Bet atbilstoši šī likuma $8.^1$panta ceturtās daļas 1.punktam par būtisku līguma pārkāpumu šā panta izpratnē uzskatāma kredīta atmaksas vai procentu samaksas maksājumu kavēšana ilgāk kā par 60 (sešdesmit) dienām vai biežāk kā trīs reizes gada laikā, katru reizi ilgāk par 30 (trīsdesmit) dienām.

Lietā nav strīda par to, ka atbildētāja nav izpildījusi Kredīta līgumā noteiktās saistības, t.i., viņa kavējusi pamatsummas un procentu samaksu

saskaņā ar Kredīta līgumu un maksājumu grafiku ilgāk kā 60 (sešdesmit) dienas, ko apstiprina parāda aprēķins, no kura redzams, ka pamatsummas samaksas kavējums pastāv no 2013.gada 10.maija un procentu samaksas kavējums - no 2013.gada 10.aprīļa (lietas 26. – 29.lapa).

Prasītājas vienpusēja atkāpšanās no līguma sakarā ar aizņēmēja saistību nepildīšanu ir atbilstoša aizdevēja riskam neatgūt aizdoto kredītu, tā atbilst vispārējai kreditēšanas praksei, Civillikuma 1589.pantam un arī Patērētāju tiesību aizsardzības likumam (*Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2009.gada 26.augusta lēmums lietā Nr. SPC-76*).

Pamatojoties uz konstatēto, tiesa atzīst, ka atbildētāja pieļāvusi Kredīta līguma būtisku pārkāpumu un prasītājai bija tiesības Kredīta līgumu vienpusēji izbeigt un pieprasīt kredīta pirmstermiņa atmaksu.

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Atbilstoši Civillikuma 1425.pantam katra saistība jāizpilda pilnā apmērā un nevienu nevar piespiest apmierināties tikai ar kādas saistības daļas izpildījumu [..].

Civillikuma 1590.pants noteic, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

Civillikuma 1943.pants noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

No prasības pieteikuma izriet, ka maksājumu saistības atbildētāja nav izpildījusi un neatmaksātā kredīta pamatsumma ir 40 213,84 *euro*.

Saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Tiesai nav iesniegti pierādījumi tam, ka atbildētāja savas saistības būtu izpildījusi pilnā apmērā. Arī atbildētājas pārstāvis tiesas sēdē necēla iebildumus par minētās pamatsummas apmēru.

Pamatojoties uz minēto, tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas norādīto parāda apmēru un tiesa atzīst, ka ir pierādīta Kredīta līguma Nr.222/7H37 saistību neizpilde no atbildētājas puses, tādējādi no atbildētājas /pers. D/ piedzenama neatmaksātā kredīta pamatsumma 40 213,84 *euro* apmērā.

Prasītāja lūdz piedzīt līgumiskos procentus par aizdevuma lietošanu par laika periodu no 2013.gada 10.marta līdz 2013.gada 9.augustam 187,67 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1652.panta 3.punktu, parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

Civillikuma 1753.pants noteic, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Civillikuma 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1757.pantu, nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs.

Savukārt Civillikuma 1946.panta pirmā daļa noteic, ka procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Civillikums neparedz svešas lietas bezmaksas lietošanu.

Kredīta līguma II daļas 3.punktā noteikts, ka banka aprēķina procentus par kredīta izmantošanu par faktisko kredīta izmantošanas laiku no kredītņēmējam izsniegtā un bankai neatmaksātā kredīta apmēra, [..] saskaņā ar Līguma I daļā noteikto procentu likmi, ko veido bāzes likmes un papildus likmes kopsumma, atbilstoši turpat noteiktajam dienu skaitam gadā.

Kredīta līguma II daļas 4.1.punktā noteikts, ka kredītņēmējs bankai atmaksā kredītu un samaksā procentus saskaņā ar kredīta atmaksas un procentu samaksas grafiku, ko banka sastāda atbilstoši Līguma I daļas noteikumiem, ņemot vērā to, ka pirmais procentu samaksas maksājums veicams tuvākajā Līguma I daļā noteiktajā grafika maksājumu datumā pēc kredīta (pirmās tā daļas) izsniegšanas.

No kredīta līguma I daļas 3.punkta izriet, ka bāzes procentu likme noteikta eiro 3 mēnešu EURIBOR – eiro depozītu gada procentu likme, pēc kuras eiro zonas starpbanku tirgū tiek piedāvāti depozīti noteiktajam periodam. Noslēdzot Līgumu, tiek izmantots tas likmes apmērs, kas ir spēkā iepriekšējā darba dienā pirms līguma noslēgšanas – t.i., 3,735% gadā, un turpmāk tas tiek mainīts grafika maksājumu datumā vai pirmajā darba dienā pēc tā, ja attiecīgais datums iekrīt brīvdienā vai svētku dienā, ik pēc 3 mēnešiem, skaitot no Līguma parakstīšanas mēneša, uz attiecīgajā dienā spēkā esošo likmes apmēru. Papildus likme noteikta 1,3% gadā.

Ar 2007.gada 5.septembra grozījumiem Nr.2 Kredīta līgumā – papildus likme noteikta 0,9% gadā.

No procentu aprēķina par kredīta izmantošanu redzams, ka uz 2013.gada 9.augustu procenti aprēķināti 9158,37 *euro* no kuriem atbildētāja samaksājusi 8970,70 *euro*. Kā izriet no prasības pieteikuma, nesamaksātie procenti par aizdevuma lietošanu aprēķināti par laika periodu no 2013.gada 10.marta līdz 2013.gada 9.augustam 187,67 *euro* (9158,37 *euro* - 8970,70 *euro*) (lietas 44. – 48.lapa).

Pamatojoties uz to, ka atbildētāja prasības summu nav apstrīdējusi, tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas aprēķināto procentu summu un tiesa atzīst, ka no atbildētājas /pers. D/ par labu prasītājai piedzenami prasītājas aprēķinātie un nesamaksātie līgumiskie procenti 187,67 *euro* apmērā.

Prasītāja lūgusi piedzīt līgumsodu par laika periodu no 2013.gada 10.decembra līdz 2014.gada 10.aprīlim 216,04 *euro* apmērā. Prasītāja norādījusi, ka nelūdz tiesu piedzīt līgumsodu 10% apmērā saskaņā ar Kredīta līguma II daļas 10.4.punktu (lietas 5.lapa).

Iesniegtajos paskaidrojumos atbildētāja pret līgumsoda apmēru ir iebildusi, bet tiesas sēdē atbildētājas pārstāvis pret līgumsodu 216,04 *euro* apmērā iebildumus necēla.

Atbilstoši Civillikuma 3.panta noteikumiem katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības.

Tādējādi pušu strīds izšķirams piemērojot līgumsodu regulējošās tiesību normas, kas bija spēkā saistības nodibināšanās laikā.

Kredīta līguma II daļas 10.1.punktā noteikts, ja kredītņēmējs neveic maksājumus saskaņā ar grafiku, kā arī sākot ar desmito dienu no bankas vienpusējas atkāpšanās no Līguma, kredītņēmējs maksā bankai līgumsodu 0,3% dienā no nesamaksātās summas.

Lietā nepastāv strīds par to, ka atbildētāja ir kavējusi savas ar līgumu uzņemtās saistības un tiesa atzīst, ka atbildētājai Civillikuma 1716.panta izpratnē ir pienākums maksāt līgumsodu.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu (likuma redakcijā, kas bija spēkā uz līguma noslēgšanas brīdi) līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

Saskaņā ar Civillikuma 1717.panta noteikumiem (likuma redakcijā, kas bija spēkā uz līguma noslēgšanas brīdi) līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Savukārt Civillikuma 1720.panta 2.punkts noteic, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bija norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Tā kā atbildētāja noteiktajā termiņā parādu nav samaksājusi, ir iestājies parādnieka nokavējums Civillikuma 1651.panta un 1652.panta 3.punkta izpratnē un prasītājai ir tiesības pieprasīt arī līgumsoda samaksu.

Tiesa norāda, ka līgumsodam pēc tā būtības ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija, tā uzdevums ir ietekmēt parādnieka saistību izpildi,

nevis nodrošināt kreditoram labumu papildus parādnieka pamatsaistībai. Tā piedziņa nav kreditora pienākums, bet tiesības, un šīs tiesības ir izlietojamas pēc labas ticības, kā to nosaka Civillikuma 1.pants. Minētajā tiesību normā norādītais labas ticības princips nozīmē, ka katram civiltiesiskās saistības dalībniekam savas subjektīvās tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāpilda, ņemot vērā pretējās puses intereses.

Vērtējot līgumsoda proporcionalitāti, jāvadās no samērīguma kritērija, kas izriet no labas ticības principa, ievērojot, ka „pie samērīguma noteikšanas jāņem vērā visas kreditora intereses un parādnieka spējas" (*Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.). Rīga: Mans Īpašums, 2000, 225.lp.).*

Izvērtējot pieprasītā līgumsoda apmēru, tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā, kad atbildētāja ilgstoši nav veikusi maksājumus līguma saistību izpildei, pieprasītais līgumsods nav vērtējams kā pārmērīgs.

Ievērojot to, ka kredītņēmēja ir kavējusi maksājuma termiņus un maksājumus veikusi neregulāri jau no 2008.gada februāra, bet ilgstoši tos pārstājusi veikt no 2013.gada 10.maija, kā rezultātā prasītāja pieprasījusi izpildīt saistības pirms noteiktā termiņa, tiesa atzīst, ka prasītāja pamatoti lūgusi no atbildētājas piedzīt arī līgumsodu par laika periodu no 2013.gada 10.decembra līdz 2014.gada 10.aprīlim 216,04 *euro* apmērā, kas tiesas ieskatā ir samērīgs un taisnīgs (lietas 49. – 53.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Augstākās tiesas Senāts 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-644/2013 paudis atziņu, ka līgumiskie procenti un līgumsods gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir atlīdzināmi līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt. Konkrētajā gadījumā tas ir 2015.gada 4.jūnijs, tādējādi prasība gan par līgumiskiem procentiem, gan līgumsoda piedziņu ir apmierināma pilnībā.

Prasība celta gan pret galveno parādnieci, gan pret galvinieku, lūdzot parādu piedzīt no galvenās parādnieces - atbildētājas /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. D/, piedzīt to no galvinieka /pers. E/.

Civillikuma 1692.pants noteic, ka galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda.

Civillikuma 1698.pants noteic, ka galvinieks atbild ne vien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1702.panta nosacījumiem, kad pret galvinieku ceļ prasību, viņš var prasīt, lai kreditors griežas ar to papriekš pie galvenā parādnieka, ja piedziņa no tā izdarāma tikpat sekmīgi un viegli.

Šī tiesība atkrīt, ja galvinieks noteikti no tās atteicies. Par tādu atteikšanos uzskatāms arī tas, ja galvinieks uzņemas saistību kā pats parādnieks.

Kā jau konstatēts iepriekš, 2007.gada 10.janvārī starp prasītāju un atbildētāju /pers. E/ kā galvinieku noslēgts Galvojuma līgums Nr.222/7H37-3 (lietas 20.lapa).

Galvojuma līguma 1.punktā noteikts, ka galvinieks uzņemas pienākumu atbildēt bankai par maksājumu saistību pienācīgu izpildi, kas izriet no bankas un /pers. D/ starpā 2007.gada 10.janvārī noslēgtā Kredīta līguma Nr.222/7H37 un visiem tā grozījumiem, izņemot grozījumus par Galvenā līguma ietvaros izsniedzamā kredīta maksimālā apmēra palielinājumu, jo par to galvinieka atbildība iestājas tikai pēc atbilstošu darījuma dokumentu parakstīšanas līdzēju starpā

Galvojuma līguma 3.punktā noteikts, ka galvinieks uzņemas no Galvenā līguma izrietošās maksājumu saistības kā pats parādnieks un atsakās no tiesībām prasīt, lai banka ar piedziņu vispirms griežas pie parādnieka.

No minētā izriet, ka galvojums ir galvinieka uzņemta saistība, kas nodrošina galvenās saistības izpildīšanu.

Tiesa uzskata, ka gan atbildētājai, gan galvotājam bija jāapzinās sekas, kādas var rasties gadījumā, ja Kredīta līguma noteikumi netiks pildīti.

Tiesa secina, ka tādējādi galvinieks /pers. E/ uzņēmies atbildēt par kredītņēmēja – atbildētājas /pers. D/ – saistībām kā pats kredītņēmējs, kas dod prasītājai tiesības parāda piedziņu prasīt arī no galvinieka, ja galvenā parādniece to neizpildīs vai neizpildīs pilnībā.

Tā kā lietā nav iegūti pierādījumi tam, ka parāds prasītājai ir samaksāts, un tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas aprēķināto pamatparāda, procentu un līgumsoda apmēru, kā arī atbildētāji pret prasībā minētajām summām nav iebilduši, tiesa atzīst, ka ir tiesisks pamats prasību apmierināt pilnībā un piedzīt prasītājas labā no atbildētājas /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējas piedziņas gadījumā no /pers. D/, piedzīt no galvinieka /pers. E/, no Kredīta līguma Nr.222/7H37 izrietošo parādu 40 617,55 *euro* apmērā, ko veido neatmaksātā pamatsumma 40 213,84 *euro*, neatmaksātie līgumiskie procenti par laika periodu no 2013.gada 10.marta līdz 2013.gada 9.augustam 187,67 *euro* un līgumsods par laika periodu no 2013.gada 10.decembra līdz 2014.gada 10.aprīlim 216,04 *euro*.

Atbildētāji savos iesniegtajos paskaidrojumos lūguši tiesu izvērtēt un pieņemt lēmumu uzlikt par pienākumu prasītājai novērst trūkumus šajos līgumos un atzīt par spēkā nesošiem līgumu punktus, kas neatbilst Patērētāju tiesību aizsardzības likumam.

Atbildētājas pārstāvis 2017.gada 2.februāra tiesas sēdē pieteica lūgumu atlikt lietas izskatīšanu, dodot iespēju atbildētājiem iesniegt pretprasību par divu ķīlas līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem.

Pretprasība netika iesniegta.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punktu, atbildētāji ir atzīstami par patērētājiem. Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta vienpadsmitajā daļā noteikts, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Atbildētāji uzskata, ka, iepriekš neapspriežot Kredīta līguma nosacījumus, prasītāja ar viltu panākusi, ka papildus Ķīlas līgumam Nr.222/7H37-1, tiks parakstīti arī Ķīlas līgumi Nr.222/7H37-2 un Nr.222/7H37-3, tādējādi nepamatoti apgrūtinot citus atbildētājiem piederošos īpašumus.

Tiesa atzīst, ka lietā nav pierādījumu faktam, ka prasītāja būtu maldinājusi atbildētāju par darījuma sekām, un arī viltus vai spaidu ietekme darījuma noslēgšanā lietā nav konstatējama.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka, parakstot gan Kredīta līgumu, gan Ķīlas līgumus, gan Galvojuma līgumu, līdzēji ir apliecinājuši, ka ir iepazinušies ar visiem Līguma noteikumiem, savstarpēji apsprieduši šos noteikumus, pilnībā saprot to nozīmi, piekrīt tiem un apņemas tos izpildīt.

No lietas materiāliem nav redzams, kā arī tiesas sēdē atbildētājas pārstāvis nenorādīja, ka minētie līgumi no viņu puses būtu apstrīdēti likumā noteiktā kārtībā.

Tiesa uzskata, ka, parakstot Līgumus, atbildētāji kā rīcībspējīgas personas ir apliecinājuši, ka izprot visas darbības un noteikumus, kas būs jāveic un jāizpilda, tai skaitā, ka tiks apgrūtināti vairāki nekustamie īpašumi.

Paskaidrojumos atbildētāji norādījuši arī uz to, ka nav varējuši paredzēt ienākumu samazināšanos ekonomiskās krīzes apstākļos.

No lietas materiāliem redzams, ka atbildētāja /pers. D/ jau vairākkārtīgi pirms noslēgtā Kredīta līguma Nr.222/7H37 ir ņēmusi kredītus arī citu nekustamo īpašumu iegādei – 2004.gada 20.decembrī 13 000 *euro* apmērā, 2005.gada 2.novembrī 64 653 *euro* apmērā un 2006.gada 8.augustā 43 352,60 *euro* apmērā (lietas 91. – 103.lapa).

Konkrētajā gadījumā tiesa pievienojas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 8.maija spriedumā norādītajam, ka pārmaiņas valsts ekonomiskajā situācijā neatbrīvo atbildētājus no pienākuma izpildīt saistības, ko viņi uzņēmušies ar tiesīgi noslēgtu līgumu. Tirgus ekonomikas

apstākļos ekonomikas attīstība notiek cikliski. Cikliskums sevī ietver arī ekonomiskas lejupslīdi jeb krīzi un atbilstoši ekonomikas teorijai krīzes ir vispārzināms fenomens. Saprātīgi uzņemoties saistības, tajā skaitā, aizņemoties naudu un garantējot šo saistību izpildi ar galvojumu un ķīlu, personai ir jāizvērtē ne tikai savas iespējas reāli saistības izpildīt, bet jāņem vērā arī ekonomiskās attīstības tendences, prognozes un cikliskums, tāpat iespējamās dzīves situācijas (darba zaudēšana, slimība utml.). Personai ir saprātīgi jāizvērtē savas spējas pildīt uzņemtās saistības arī gadījumā, ja viņas plāni nerealizētos atbilstoši iecerētajam (*lieta Nr.C04419712 / CA-0741-17/20*).

Tiesa norāda, ka ekonomiskās situācijas izmaiņas un izmaiņas ģimenes materiālajā situācijā ir tāds risks, ar kuru jārēķinās katram saprātīgam kredītņēmējam. Paļaušanās uz ekonomiskās situācijas nemainību un ģimenes materiālās situācijas stabilitāti var tikt vērtēta kā vieglprātība un pašpaļāvība un tai nav racionāla pamatojuma. Minēto apliecina arī tas, ka atbildētāja vēl pirms konkrētā Kredīta līguma noslēgšanas jau ir ņēmusi naudas kredītus vairāk kā 100 000 *euro* apmērā.

Līdz ar to, tiesa uzskata, ka atbildētāju paskaidrojumos minētie iebildumi nav pamatoti, jo atbildētāji Līgumus parakstījuši bez iebildumiem, neizdarot tajos nekādas atrunas un Līgumu noslēgšanas brīdī ir bijuši ieinteresēti Kredīta līguma noslēgšanā.

Prasības pieteikumā ietverts lūgums atzīt prasītājai tiesības no 2015.gada 5.jūnija saņemt no atbildētājas /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētāja /pers. E/, likumiskos 6% procentus gadā no nesamaksātās pamatsummas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katra parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Atbilstoši Civillikuma 1765.panta pirmajai daļai procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru, kā arī kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā veicama samaksa, ja tāds norādīts prasības pieteikumā.

Civillikuma 1811.pants noteic, ka katra saistības tiesība izbeidzas pati no sevis, kad izpildīta tai atbilstošā parādnieka saistība, t.i., nolīdzinot parādu. Ja saistības tiesības priekšmets ir nauda, tad saistību izpilda ar naudu.

Saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu, 1760.pantu un 1765.pantu un izveidojušos tiesas praksi (*Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 30.janvāra spriedums lietā Nr.SKC-644/2013*) prasītājai ir tiesības saņemt arī likumiskos nokavējuma 6% procentus gadā no galvenā parāda, līdz nolēmuma izpildei.

Tā kā konkrētajā gadījumā atbildētāji savas uzņemtās saistības nav pildījuši, tiesa atzīst par pamatotu prasītājas lūgumu atzīt tiesības par laiku no 2015.gada 5.jūnija līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējas piedziņas gadījumā no /pers. D/, saņemt no atbildētāja /pers. E/ likumiskos sešus procentus no neatmaksātā galvenā parāda 40 213,84 *euro*, ievērojot Civillikuma 1763.panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Civilprocesa likuma 33.pants noteic, ka tiesāšanās izdevumi ir tiesas izdevumi un ar lietas vešanu saistītie izdevumi. Tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Civilprocesa likuma 39.panta pirmā daļas 5.punkts noteic, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir, tai skaitā, ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Prasītāja, ceļot prasību tiesā, samaksājusi valsts nodevu 1396,85 *euro* (lietas 8.lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,83 *euro* (lietas 9.lapa).

Tiesa atzīst, ka, ievērojot Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas noteikumus, no /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējas piedziņas gadījumā no /pers. D/, no atbildētāja /pers. E/ par labu prasītājai piedzenama prasītājas samaksātā valsts nodeva 1396,85 *euro* atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta d) apakšpunktam un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 7,83 *euro*, kopā 1404,68 *euro*.

No lietas materiāliem - ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu uzziņas - redzams, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu šajā lietā kopsummā ir 11,49 *euro*, tādēļ šie izdevumi, ciktāl tie pārsniedz prasītājas samaksātos 7,83 *euro*, piedzenami no atbildētājas /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējas piedziņas gadījumā no /pers. D/, no /pers. E/, valsts labā 3,66 *euro* apmērā.

Taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, [..] un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas, līdz ar to atbildētājiem nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.pantu, 39.panta pirmās daļas 5.punktu, 41.panta pirmo daļu, 97., 190., 192., 193., 194., 195. un 204.[1]pantu, tiesa

n o s p r i e d a

Prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējas piedziņas gadījumā no /pers. D/, piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu AS „DNB banka", Reģ.Nr.40003024725, parādu 40 617,55 *euro* (četrdesmit tūkstoši seši simti septiņpadsmit *euro* un 55 centi), kas sastāv no:

-kredīta pamatsummas 40 213,84 *euro* (četrdesmit tūkstoši divi simti trīspadsmit *euro* un 84 centi),

-līgumiskajiem procentiem par aizdevuma izmantošanu par laika periodu no 2013.gada 10.marta līdz 2013.gada 9.augustam 187,67 *euro* (viens simts astoņdesmit septiņi *euro* un 67 centi),

-līgumsoda par laika periodu no 2013.gada 10.decembra līdz 2014.gada 10.aprīlim 216,04 *euro* (divi simti sešpadsmit *euro* un 4 centi),

-kā arī tiesāšanās izdevumus - samaksāto valsts nodevu 1396,85 *euro* (viens tūkstotis trīs simti deviņdesmit seši *euro* un 85 centi), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,83 *euro* (septiņi *euro* un 83 centi), pavisam kopā 42 022,23 *euro* (četrdesmit divi tūkstoši divdesmit divi *euro* un 23 centi).

Noteikt AS „DNB banka", Reģ.Nr.40003024725, tiesības par laiku no 2015.gada 5.jūnija līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. D/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējas piedziņas gadījumā no /pers. D/, no /pers. E/ likumiskos 6% (sešus procentus)

gadā no nesamaksātās kredīta pamatsummas 40 213,84 *euro* (četrdesmit tūkstoši divi simti trīspadsmit *euro* un 84 centi), ievērojot Civillikuma 1763.panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu apmērs sasniedzis kapitāla lielumu.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējas piedziņas gadījumā no /pers. D/, piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,66 *euro* (trīs *euro* un 66 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami, norādot saņēmēju Tiesu administrācija, reģ.Nr.90001672316, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV51TREL2190458019000, maksājuma mērķī jānorāda ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kods – 21499 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C33461016.

Tiesas izdevumu samaksu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas rajona tiesas kancelejā Siguldā, Šveices ielā 27, sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā 10 dienu termiņā.

Noteikt /pers. D/ un /pers. E/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā Siguldā, Šveices ielā 27.

Pilna sprieduma sastādīšanas diena 2017.gada 22.maijs.

Tiesnese *(personiskais paraksts)* A.Ilstere